MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
AFDELING VERBINDINGEN
LANGE HOUTSTRAAT 28-30 • 'S-GRAVENHAGE

Copie nr. 9

'S-GRAVENHAGE, 20 April 1953

Ref. No. 6060

AAN: MIN VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Fotocopie nr: 11531

MP wnd MP Z DGIN
DBI-/PL

FC

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: DJAKARTA

Datum van afzending: 20.4.53

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 20.4.53

GEHEIM.

Ten vervolge op mijn 122 bericht ik het volgende;
De situatie inzake het ultimatum van de Oost Java divisie is de laatste dagen niet duidelijker geworden. Van diverse zijden zijn nadere verklaringen afgelegd, die, met elkander gecombineerd, slechts tot de conclusie kunnen leiden, dat van een doelbewust optreden van de Regering tegen de Brawidjaja divisie en haar aanhang in Oost Java en Oost Indonesie niet kan worden gesproken. Wel is een openlijk conflicht vermeden (het is trouwens moeilijk in te zien hoe dit in verband met de grote afstand zou kunnen uitbreken) doch de orde en discipline is niet hersteld, hetgeen in bepaalde invloedrijke Indonesische kringen met toenemende bezorgdheid wordt gadegeslagen.

Natsir verklaarde 18 dezer tegen een betrouwbaar zegsman, dat deze ongeregelde toestand grote gevaren in zich bergt, en dat de enige gelukkige omstandigheid nog is, dat de benodigde energie ontbreekt om een explosie te veroorzaken. Het regeringsgezag kan echter volgens hem niet ongestraft telkens weer worden aangetast.

In chronologische volgorde zijn de feiten der laatste dagen de volgende;
Het Brawidjaja-ultimatum heeft weerklank gevonden, eerst bij de oud-strijders in Oost Java, daarna bij de Warouw divisie in Makassar. Warouw verklaarde zich op 16 dezer uitdrukkelijk solidair. Het Kabinet deed na zijn zitting van 14 dezer verklaren "dat de wensen van de Brawidjaja divisie door de Minister van Defensie a.i. bij de samenstelling van zijn rapport (aan het Parlement) over de verdere afwikkeling van de 17 October affaire niet waren genegeerd." De PG is op 14 dezer naar Surabaja gezonden om - volgens Indonesia Raya - aan divisiechef Sudirman "verantwoording af te leggen".

Op 15 dezer heeft Sukarno een vertegenwoordiger van de Brawidjaja divisie ontvangen. Volgens mededeling van Abdulgani, die tegenwoordig was, aan van Ittersum, zouden de officieren aanvankelijk met de vuist op tafel hebben aangekondigd "seperti banteng banteng"(als wilde stieren) te zullen optreden om aan hun eisen kracht bij te zetten. Zij zouden echter zijn omgepraat en zijn aangemaand om niet "seperti kerbo kerbo" (als runderen) te handelen. Sudirman zou tenslotte hebben toegezegd zich verder buiten de politiek te zullen houden. Dit klopt echter niet geheel met Sudirman's verklaring tegenover Merdeka dd 16 dezer, dat het ultimat m van militaire en niet van politieke aard is en dus ge-

Ter bevelliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—
1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervaardigd.

Kenmerk: Nationaal Archief, 2.05.117, 188
©BuZa, archief DZ, inskomende codetel. Djakarta 1953
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/18825

CODETELEGRAM

GEHEIM.

handhaafd blijft.

Volgens Abdulgani zou de Regering hebben besloten Simatupang "op lijst dubieuze debiteuren te boeken" en vooralsnog zijn ontslag niet door te zetten.

Tenslotte kan ik, voor wat het waard is, nog vermelden dat Wilopo aan de pers verklaarde, dat "de leiding van territorium 5 Oost Java een goed begrip heeft getoond omtrent het beleid van de Regering ten aanzien van de afwikkeling van de 17 October affaire" en "dat men zich niet ongerust behoeft te maken". Wilopo is 19 dezer met Bambang Sugeng naar Makassar vertrokken en zal op de terugreis Surabaja aandoen; aangenomen wordt dat deze bezoeken aan Warouw en Sudirman strekken ter verdere afwikkeling van de 17 October affaire.

VAN BYLANDT 148.

ER/

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—
1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.